

Olika typer av häckar och buskage kan ge skydd åt både fåglar och vilt.

Planera din växtodling och mångfalden på samma gång

När man gör sin växtodlingsplanering bör man samtidigt göra sin planering av mångfalden. Precis som man planerar åtgärder som dränering och kalkning kan man planera för nyttodjur och fältvilt. Inte minst behöver man långsiktigt planera för pollinatörer.

Hanna Johansson
Växtodlingsrådgivare
0521-72 55 28

Titta över växtodlingsplanen med binas och humlornas ögon. Finns det blommande grödor varje år? Finns det blommande grödor eller blommande remsor över hela säsongen? För att antalet pollinatörer ska öka behövs mat och näring i form av nektar och pollen från tidig vår till sensommar. Enkla åtgärder kan vara att ha en blommande remsa med vitklöver längs en åkerväg eller ett dike. Spara på sälgar. Kontakta en biodlare tidigt och planera var kuporna kan stå hela säsongen eller kanske flera år. Bin flyger helst inte mer än cirka 2 km och då bör det inte finnas något annat som lockar närmare om man vill få sin gröda pollinerad.

Planera bekämpningshjälp av nyttodjur

Öka hjälpen från skadegörarnas naturliga fiender genom att lägga in obesprutade

kantzoner i växtodlingsplanen. Skapa linjer genom fälten eller mellan fälten med hjälp av obesprutade remsor, gräs-sådda remsor, så kallade beetle-banks eller kanske till och med häckar för att gynna rovspindlar, skalbaggar, blomflugor och nyckelpigor. Det tar en till två veckor för de nyttiga djuren att komma 200 meter ut i fält för att äta skadegörare. Stora fält kan delas på längden om de är bredare än 400 meter utan att det kostar särskilt mycket i brukningskostnader. Vinsten blir hjälp från nyttodjur och att man kan slippa någon bekämpning ibland. På riktigt stora fält kan man ändå behöva en markväg för att minska packningen på fältet i övrig. En sådan väg kan läggas bredvid eller på en gräsremsa eller längs med en anlagd häck. Förutom att vara utgångspunkt för nyttiga djurs matutflykter kan remsor eller häckar genom fältet vara till stor nytta som spridningskorridor för arter som annars har svårt att sprida sig eller hitta en partner. Större djur, som fältvilt håller sig gärna längs sådana korridorer.

Häckar är bra för miljön och nyttodjuren

Den bästa remsan är en häck. Förutom att en större mängd djur, fåglar och insekter finner skydd och mat så bidrar häckar till ett vackrare landskap och till vindskydd och minskad risk för erosion. I försök har häckar ökat skörden tack vare ett bättre mikroklimat. Väljer man buskar som bär

frukt eller bär så gynnar man både fåglar och vilt. Häckarna kan lämnas att växa fritt men de kan också klippas regelbundet så att de inte brer ut sig för mycket. Då blir de tätare och fungerar bättre som skydd för häckande eller övernattande fåglar. Billigaste plantorna för häckar hittar man hos dem som säljer skogsplantor. Välj gärna arter som finns i närområdet, de har bäst möjligheter att klara sig.

Vatten behövs

Planerar du dränering så glöm inte att vatten är ett välkommet inslag på slätten, även om vi fått lite för mycket av den varan just nu. Ett öppet dike eller en kanal som ligger längs brukningsriktningen gör liten inverkan på driften och gynnar mångfalden. Alla djur, även bina, behöver vatten.

Skapa nya biotoper

Ett ganska nytt ord är kreotoper, som betyder av människan skapade biotoper. Vid till exempel vindkraftverk kan man skapa en miljö som insekter eller fältfåglar trivs i genom att lägga ett lass sand för sandbin eller lägga lite död ved för olika insekter att leva på och i. På sikt gynnas då insektsätande fåglar och om man planterar låga buskar får man en attraktiv miljö även för fältvilt. Du kan säkert hitta flera platser på gården där man utan att försvåra för driften kan skapa nya biotoper som blir till nytta för våra mindre vänner och medarbetare i jordbruket.